

Vlaams
Parlement

vergadering **C57 – BUI4**
zittingsjaar 2012-2013

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese
Aangelegenheden en Internationale Samenwerking

van 11 december 2012

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de mensenrechten in Mozambique - 365 (2012-2013)	3
Vraag om uitleg van de heer Karim Van Overmeire tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de brief van de Zwitserse regio Zürich over het investeringsklimaat in Vlaanderen - 371 (2012-2013)	4
Vraag om uitleg van de heer Karim Van Overmeire tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de herschikkingen binnen het federale diplomatieke postennetwerk - 377 (2012-2013)	6
Vraag om uitleg van de heer Karim Van Overmeire tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de buitenlandse zending naar Marokko - 400 (2012-2013)	
Vraag om uitleg van de heer Jan Roegiers tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de samenwerking tussen Vlaanderen en Marokko - 431 (2012-2013)	10

■

Voorzitter: de heer Frank Creyelman

Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de mensenrechten in Mozambique - 365 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Voorzitter, minister-president, collega's, in een recent rapport hekelt Amnesty International het gevangenisbeleid en justitie van het gerecht en de overheid in Mozambique. Ze zouden zich schuldig maken aan de onwettige opsluiting van duizenden onschuldige mensen. Volkomen willekeurig worden mensen onder erbarmelijke omstandigheden in gevangnissen vastgehouden en in het ergste geval gewoon vergeten, zo verklaarde Amnesty. In de meeste gevallen wordt het voorarrest eindeloos gerekt, zonder dat er een officiële beschuldiging komt of een advocaat kan worden geraadpleegd of wordt toegewezen. In één geval bracht een man twaalf jaar in een hoogbeveiligde gevangenis door zonder dat hij één keer voor een rechter verscheen of rechtsbijstand kreeg.

Habeas corpus is een eeuwenoud rechtsprincipe, dat geheel terecht tot de fundamentele mensenrechten wordt gerekend. Dat een van onze partnerlanden daar zo laks mee omspringt, is wat mij betreft dan ook een ernstig feit. Vlaanderen heeft als loyale partner het recht en de plicht om Mozambique op zijn fouten te wijzen.

De wederzijdse strategienota 2011-2015 bepaalt onder andere: "Beide partners zijn van oordeel dat het parlement en de lokale civiele maatschappij in een unieke positie verkeren om de verantwoordelijkheid te monitoren die de overheid heeft op het vlak van het bestrijden van de absolute armoede en van het realiseren van de fundamentele mensenrechten." Dit akkoord kent Vlaanderen onder meer het recht toe "alternatieve beleidslijnen naar de overheid toe te suggereren". Me dunkt dat we dus voldoende mogelijkheden hebben om bij de Mozambikaanse overheid gepaste actie te vragen voor deze problematiek.

Minister-president, hebt u inmiddels kennis van bovenvernoemd rapport? Zo ja, bent u de mening toegedaan dat de gerapporteerde feiten ernstig genoeg zijn om Vlaanderen tot initiatief te openen? Zo ja, welk initiatief meent u te moeten nemen?

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Minister-president, ook mijn fractie is zeer bekommerd om de opvolging van het respect voor mensenrechten in de landen waar we actief zijn. Daarover hebben we enkele maanden geleden in de plenaire vergadering ook gesproken. Toen heb ik me aangesloten bij de opmerkingen van de heer Roegiers, over Malawi, als ik me niet vergis.

Toen was onze vraag of we daaraan op een consequente manier aandacht willen besteden en/of willen nadenken om eventueel voorwaarden te koppelen aan onze ontwikkelingssamenwerking. Die voorwaarden zouden er dan over gaan of er al dan niet inspanningen worden geleverd om de mensenrechten beter te respecteren. Ik kijk uit naar uw antwoord.

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Minister-president, we hoeven niet eens zo ver in de tijd terug te gaan. Bij de begrotingsbesprekingen hebben we het uitvoerig gehad over mensenrechten en de conferentie die we gingen organiseren in zuidelijk Afrika. Kunnen we thema's als dit niet ook ter sprake brengen op zo'n conferentie, waar het gaat over voedselzekerheid?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Hendrickx, u haalt dat punt terecht aan. U weet dat we ons in Mozambique vooral focussen op gezondheidszorg. Omdat de meerderheid en een deel van de oppositie terecht vragen dat ik een actie onderneem, zal ik een brief sturen

via de ambassadeur in Brussel naar de betrokken minister of de president – dat moet ik nog bekijken. Ik zal daarin stellen dat ik net als de commissie van het Vlaams Parlement belang hecht aan dit punt. Wanneer ik daarop een antwoord krijg, zal ik terugkoppelen naar u.

Mijnheer Roegiers, we zijn die conferentie nu volop aan het voorbereiden. U weet dat daar, wat mij betreft, ook wat gevoeligere dingen aan bod moeten of kunnen komen. Daar hebt u voor gepleit. Ik heb er op zich geen probleem mee. We moeten het in het juiste kader plaatsen, zoals u toen ook hebt gezegd. Die twee elementen neem ik mee. De brief vertrekt deze week.

De heer Marc Hendrickx: Ik dank u voor uw voornemen, minister-president. We zullen het er later met de terugkoppeling nog even over kunnen hebben. Uw kordaat optreden apprecieer ik.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Karim Van Overmeire tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de brief van de Zwitserse regio Zürich over het investeringsklimaat in Vlaanderen - 371 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Voorzitter, het officieel marketingagentschap Greater Zurich Area heeft op 24 oktober 2012 150 Amerikaanse bedrijven in ons land een brief gestuurd om de Zwitserse regio te promoten. In de brief heeft de directeur van het agentschap de bedrijven aangeraden hun hoofdkantoren naar Zürich te verhuizen.

Hij vergelijkt de regio Zürich met België en wijst hierbij op de hoge schuldengraad, de krimpende economie, de vele stakingen en de blootstelling aan de onrust in de eurozone. In deze veeleer agressieve promotiebrief besluit het agentschap dat het misschien tijd is “om een verhuis te plannen van uw hoofdkantoren vanuit België naar de regio Zürich, wereldwijd een van de meest gevraagde regio’s voor het installeren van hoofdkantoren. Dankzij een politieke, financiële en juridische omgeving kunnen bedrijven in alle veiligheid hun ontwikkeling plannen, zonder slachtoffer te worden van een hard beleid of sociale onrust.”

Hier is natuurlijk reactie op gekomen. Het Vlaams-Europees verbindingagentschap (vleva), minister Muylers en de minister-president betreuren dat “een belangrijke buurregio en handelspartner van de Europese Unie zich laatdunkend uitlaat over ons investeringsklimaat”. Ze hebben de brief onfatsoenlijk genoemd. Dit is volgens hen zeker niet de goede manier van werken. Ook federaal minister van Economie Vande Lanotte heeft boos gereageerd.

Minister-president, u hebt aangekondigd dat u hier geen diplomatiek incident van wilde maken. U zou de Zwitserse ambassadeur een brief overmaken en vragen deze communicatie recht te zetten.

Bij Greater Zurich Area is eigenlijk verbaasd op deze commotie gereageerd. Volgens de directeur is de aanvankelijke brief een typische marketingbrief en “dan moet je wat agressief uit de hoek komen om de aandacht te trekken”. Volgens de man was het zeker niet de bedoeling België in het verdomhoekje te duwen “want dan had ik ook nog over jullie banken kunnen beginnen”.

Minister-president, is die brief ondertussen verstuurd? Hebt u misschien op een andere manier, telefonisch of via e-mail, contact met de Zwitserse ambassade gehad? Ik neem aan dat u nog geen reactie hebt ontvangen, maar u kunt dat straks eventueel rechtzetten. Wat is het gevolg? Welke lessen trekt u hieruit met betrekking tot het beeld dat in het buitenland

over ons investeringsklimaat bestaat of wordt opgehangen? Wat zegt dit incident over de huidige wijze waarop regio's en landen zich in de internationale markt profileren? Is wat we hier meemaken de regel, dan wel de uitzondering? Is Vlaanderen voldoende assertief? Dat betekent niet dat ik hier een voorbeeld aan wil nemen. De concurrentie slecht of verkeerd afschilderen, lijkt me niet de goede manier van werken. Ik denk niet dat hiermee veel punten worden gescoord. De vraag is echter of Vlaanderen in zijn eigen promotie en profilering zelf voldoende assertief is.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, ook in verband met dit punt kan ik het kort houden. Op 28 november 2012 heb ik de ambassadeur een brief geschreven. Op 6 december 2012 heb ik dit antwoord ontvangen: "Gevolg gevend aan uw schrijven, dat ik met de grootste aandacht gelezen heb, laat ik u in bijlage het antwoord van mevrouw Walt, de managing director van Greater Zurich Area van 5 december geworden. Ik betreur zelf dit ongelukkig voorval en verblijf inmiddels (...)". In de brief van de managing director verontschuldigt de dame zich voor dit spijtig voorval.

Om aan te tonen dat we zeer assertief zijn en de stier zo veel mogelijk bij de horens vatten, hebben we onze federale collega's gevraagd dit punt op de agenda van de vergadering van 30 november 2012 van het Gemengd Comité voor het vrijhandelsakkoord tussen EU-Zwitserland te plaatsen. Langs de zijde van de EU is de delegatie door de vertegenwoordiger van het directoraat-generaal Handel voorgezeten. Langs Belgische zijde was onder meer de Vlaamse Economische Vertegenwoordiger in Zürich aanwezig. De Zwitserse delegatie heeft tijdens deze vergadering geantwoord dat de communicatie van het promotieagentschap in geen geval het standpunt van Zwitserland reflecteert en uitsluitend en volledig de verantwoordelijkheid van dit specifiek agentschap is. In de brief die ik net heb aangehaald, heeft het promotieagentschap zich verontschuldigd en bij wijze van spreken beloofd dat het nooit meer zal gebeuren.

Wat mij betreft, is dit spijtig incident gesloten. Ik ga ervan uit dat dit in de toekomst niet meer zal worden herhaald. We moeten natuurlijk alert blijven. In de bikkelharte concurrentie gaan sommigen zeer ver. Ze durven andere regio's of België zwart te maken. In mijn ogen is dit absoluut uitgesloten. Dit kan niet door de beugel.

Zelf probeer ik Vlaanderen overal, zowel hier als in het buitenland, op een correcte wijze in beeld te brengen. Ik zal dat ook blijven doen.

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Uw assertiviteit staat niet ter discussie.

Ik wil echter nog een opmerking maken. De ambassadeur betreurt het. Mevrouw Walt verontschuldigt zich. De Zwitserse delegatie neemt afstand van het gebeuren. Uiteindelijk heeft het promotieagentschap zich verontschuldigd. Het is echter jammer dat dit geen weerklank heeft gekregen. In de pers is uiteindelijk enkel de aanval overeind gebleven. Over de opvolging en die verontschuldiging heb ik in de pers niets vernomen. Dat valt te betreuren. (*Opmerkingen van minister-president Kris Peeters*)

Minister-president, ik dank u voor uw alweer assertief optreden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

**Vraag om uitleg van de heer Karim Van Overmeire tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de herschikkingen binnen het federale diplomatieke postennetwerk
- 377 (2012-2013)**

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Voorzitter, minister-president, collega's, dit is een zogenaamde opvolgingsvraag. Begin dit jaar kondigde de Federale Regering een herschikking aan van het Belgisch netwerk van buitenlandposten. Het ging om een intentieverklaring van federaal minister Reynders. Over welke consulaten en ambassades het zou gaan, was nog onduidelijk. Een concrete beslissing of concreet plan was er toen nog niet.

Tijdens de commissievergadering van 7 februari 2012 bleek duidelijk dat dergelijke beslissingen van de federale overheid een impact hebben op de Vlaamse diplomatie en op de Vlaamse aanwezigheid in het buitenland. Minister-president, toen ik u daarover ondervroeg, stelde u dat er nog geen overleg was geweest met Vlaanderen en dat u “deze aangekondigde hervorming natuurlijk van zeer nabij zou volgen”. U kon nog geen uitspraken doen over wat een en ander zou betekenen voor het Vlaamse beleid, maar u stelde dat de Vlaamse diplomatie niet afhankelijk is van de federale ambassades. “Mochten er op het federale niveau bepaalde beslissingen worden genomen die niet passen in ons beleid, moeten we dat rustig bekijken en zien wat we daarvan maken.”

Ondertussen heeft in de Kamer van het federale parlement minister Reynders op donderdag 22 november 2012 verklaringen afgelegd over het feit dat de Kamer geïnformeerd zou worden over de herziening: “Dat is niet alleen een aankondiging. Ik zal meer details geven in mijn beleidsnota, want het gaat om verschillende beslissingen. (...) Het gaat echter niet om een besparing. Wel is het een gesloten enveloppe. Wij zullen enkele nieuwe posten openen of consulaten openen, terwijl er andere gesloten of geherstructureerd worden wanneer dat nodig is. De details zal ik daarvan presenteren, samen met mijn beleidsnota in de commissie.”

Werden ondertussen op federaal niveau beslissingen genomen inzake de herschikking van het Belgische netwerk van buitenlandse posten? Bent u daarvan op de hoogte? Werden de deelentiteiten hierin betrokken? Ik hoop dat u daarbij niet verwijst naar de Interministeriële Conferentie voor Buitenlands Beleid (ICBB) van 7 november 2012. Daar kwam het inderdaad ter sprake, maar de enige conclusie was toen dat de federale overheidsdienst (FOD) Buitenlandse Zaken een informatievergadering zou organiseren. Maar het aankondigen van een informatievergadering is toch nog iets anders dan een overleg. Als die beslissingen duidelijk zijn, wat betekent een en ander dan voor de Vlaamse diplomatie? Stroken die beslissingen met het Vlaamse beleid? Indien niet, welke stappen worden er ondernomen?

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Voorzitter, collega, minister-president, het zou inderdaad voordelig en nuttig zijn, en zelfs wenselijk, als er bij dergelijke beslissingen van de federale overheid vooraf een vorm van overleg zou zijn met de deelstaten. Als u niet bent geconsulteerd – ik zal dat straks van u vernemen –, is dat spijtig.

Maar ik wil de discussie opentrekken. Mijn fractie heeft al vaak een goede samenwerking tussen de verschillende niveaus bepleit. Als deelstaat mag je ervan uitgaan dat je betrokken wordt bij dergelijke beslissingen. Maar dat heeft ook een andere kant. Ik zeg niet een ‘keerzijde’, want dat klinkt te negatief. Als je betrokken wilt worden, moet je je altijd actief en proactief opstellen in een samenwerking tussen de verschillende beleidsniveaus. Ik heb soms de indruk dat het Vlaamse niveau op bepaalde momenten graag het voortouw neemt of ‘cavalier seul’ speelt of zich dissocieert van het federale niveau. Zo hebt u een handelsmissie verlaten om zuiver federale materie aan te kaarten, bijvoorbeeld in Myanmar. Dat is maar een klein voorbeeld.

De goede samenwerking moet van twee kanten komen. We hebben het al gehad over de ICBB's en de wijze waarop wij willen dat ze zouden werken. Er is een kans om hier de zaak te verbeteren. Er moet een goede samenwerking zijn op het terrein. De geïntegreerde aanpak zou, als hij er komt, niet alleen voor het federale niveau voordelig zijn maar ook voor het Vlaamse niveau. Als je de belangen van België verdedigt, verdedig je automatisch de belangen van Vlaanderen. Maar dan moeten we daar allen klaar voor zijn en bereid toe zijn.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, ik ga verder op de assertieve lijn. Mevrouw Brusseel, een algemene opmerking: wij hebben op het vlak van buitenlandse handel en buitenlandse betrekkingen een aantal bevoegdheden, en ik kleur die bevoegdheden volledig in. Men is het op het federale niveau misschien niet zo gewoon dat wij binnen onze bevoegdheden doen wat van ons wordt verwacht. Dat is in deze commissie al herhaaldelijk onderstreept.

Dit is niet tegen het federale niveau. Sinds afgelopen vrijdag kan niemand er nog aan twifelen dat wij samenwerken met gelijk wie die ons in een win-winsituatie kan brengen. Ik vind uw voorbeeld van Myanmar volledig misplaatst. Ik heb daar geen federale bevoegdheden betreden. Dat heb ik ook in Libië niet gedaan. Mocht men op het federale niveau denken dat wij maar naar een land kunnen gaan als eerst de betrokken federale minister daarheen is gegaan, dan vergist men zich op het federale niveau. Ik wil ook niet altijd de eerste zijn, zeker in die dynamiek niet. Wat Libië betreft, hebben wij collega Reynders trouwens uitgenodigd om met ons mee te gaan, wat hij overigens niet meteen heeft toegezegd. Over Myanmar hebben we het al gehad. De relaties met dat land zijn uitstekend. We zullen bekijken wanneer we daar opnieuw naartoe kunnen, om de relaties met Myanmar nog een bijkomende stimulans te geven.

Ik heb de problematiek van het sluiten van bepaalde posten ook al besproken met Frans Timmermans, de nieuwe Nederlandse minister van Buitenlandse Zaken. Ook minister Reynders heeft het daar met hem al over gehad. Ik heb met hem afgesproken dat we daar verder met Nederland over zullen spreken. Ik ga ervan uit dat de bereidheid om dat samen te doen, zich niet beperkt tot het federale niveau, maar dat die bereidheid er ook in Nederland is. De heer Frans Timmermans onderhoudt heel nauwe contacten met Vlaanderen en met het Belgische niveau. We hebben ook afspraken gemaakt rond culturele huizen.

Mijnheer Van Overmeire, op 7 november heeft minister Reynders gezegd dat hij de voorzitter van de FOD Buitenlandse Zaken de opdracht zou geven om, voordat de definitieve beslissing wordt genomen, een informatievergadering met de deelstaten te organiseren. Die heeft bij mijn weten nog altijd niet plaatsgevonden. Ik ben natuurlijk wel benieuwd naar die concrete plannen, zeker aangezien hij ze ook heeft aangekondigd in het federale parlement. De afspraak is gemaakt, maar de vergadering heeft nog niet plaatsgevonden. Ik hoop dat ze kortelings plaats kan vinden.

Mevrouw Brusseel, ik mag hopen dat we hier voluit gestimuleerd worden, ook vanuit de oppositie, om de bevoegdheden die wij hebben, voluit uit te oefenen. Wij doen dat niet tegen het federale niveau. Dat is ook niet mijn intentie. Maar stellen dat het federale niveau eerst naar Myanmar moest gaan, is een uitspraak die ik volledig aan uw inschatting overlaat. Dat geldt ook voor Libië. Ik begrijp dat uzelf liever als tweede of derde gaat, maar dat is niet mijn begrip van het invullen van mijn bevoegdheden.

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Een debat in deze commissie over dit soort onderwerpen is altijd interessant, vooral omdat alle standpunten, ook dat van de FOD Buitenlandse Zaken, hier dan onmiddellijk ter sprake komen. Sommige collega's nemen hier ook de verdediging van de FOD Buitenlandse Zaken ter harte.

De afspraak is gemaakt op de ICBB van 7 november. Ze staat op papier en is voor weinig interpretatie vatbaar. Bent u van plan om uw federale collega aan te porren door nog eens een brief te schrijven? Dat blijkt een efficiënt instrument bij Zwitserse ambassadeurs, misschien werkt het ook bij federale ministers van Buitenlandse Zaken.

U kleurt de bevoegdheden in die u zijn toegewezen, zegt u. We moeten daarbij opmerken dat men op het federale vlak wel een beetje buiten de lijntjes van de toegewezen bevoegdheden kleurt. Een van de doelstellingen van de herschikking is om meer middelen vrij te maken, enerzijds voor consulaire taken, anderzijds voor economische diplomatie. En dan kom ik terug bij mijn oude standpunt dat er bij de bevoegdheidsverdeling in dit land eigenlijk geen ruimte is voor economische diplomatie op federaal niveau, tenzij dan in een vorm van dienstbaarheid ten opzichte van de entiteiten die wel bevoegd zijn, namelijk de gewesten. Op dat vlak blijven we dus met een oud zeer zitten.

Wat de informatievergadering betreft, wacht ik af of u zelf nog een initiatief zult nemen. Anders moet ik collega's in de Kamer aanporren om de federale minister van Buitenlandse Zaken daarover te ondervragen. De afspraak staat in elk geval op papier en moet dus gehonoreerd worden.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Ik zal mij verduidelijken, minister-president. Het gaat mij niet om een wedstrijdje wie het eerst in Myanmar of Libië is. Ik vind dat nogal een mannelijke benadering. 'Qui fait pipi le plus loin', zeggen ze in het Frans. Daar gaat het niet om. Het gaat erom welke rol u er gaat vervullen. Treedt u daar op als een diplomatieke gesprekspartner en neemt u politieke stellingen in, dan is dat iets anders dan uw bevoegdheden inzake bijvoorbeeld handel te verdedigen. Ik heb er geen probleem mee dat Vlaanderen heel snel is bij het uitoefenen van zijn bevoegdheden. Integendeel, te traag zou pas een probleem zijn.

De heer Van Overmeire kaart hier, niet geheel onterecht, aan dat we allemaal binnen de ons toegewezen bevoegdheden moeten blijven. Je moet echter ook pragmatisch zijn en niet altijd gecrispeerd reageren wanneer men op het federale niveau aandacht heeft voor economische diplomatie en men daar tijd en middelen voor uittrekt. Hun economische diplomatie moet ten dienste staan van de deelstaten. Ze kunnen daar heel nuttig zijn door de deuren die ze open krijgen, gezien ook het belang van een geïntegreerde aanpak op het wereldtoneel, wanneer men hetzij aan economische diplomatie gaat doen, hetzij politieke belangen gaat verdedigen.

Je kunt niet zomaar stellen dat ze dat zonder plan, budget of kijk op de economische diplomatie kunnen doen. Het probleem is dat men elkaar niet genoeg vindt. De federale overheid komt u niet vinden. Blijkbaar slaagt men er niet in een open telefoonlijn te hebben. We moeten ons binnen onze eigen federale constructie richten op brieven schrijven en dergelijke, maar ik geloof daar niet zo in. Ik geloof dat u eens goed moet praten over uw gemeenschappelijke belangen, want die hebben deelstaten en federale overheid. Je kunt niet zeggen: enkel de Vlaamse belangen verdedigen komt de Belgische belangen misschien niet ten goede, maar 'on s'en fout'. Zo werkt het niet. Vanaf het moment dat je belangen verdedigt voor België, komt dat de Vlamingen ten goede en vice versa. Ik pleit eerder voor een open lijn dan voor een aanpak van confrontatie, via brieven of de parlementaire assemblees. Ik hoop dat het voor u duidelijk is, minister-president, wat ik bedoel.

Minister-president Kris Peeters: Tja, mevrouw Brusseel, wat moet ik daarop antwoorden? Wij vragen bijvoorbeeld al jaren om die ICBB bij elkaar te roepen. Dat is nu eindelijk gelukt. De lijnen open houden? Ik doe dat allemaal, ik heb er ook voor gebeld. Ik voel me dus absoluut niet aangesproken. Anderen zouden zich meer aangesproken mogen voelen. We hebben nu op 7 november 2012 negen punten besproken. Ik hoop dat het nu vooruit gaat. We hebben er al veel energie in gestoken en we zullen dat blijven doen, omdat dat de beste manier is om vooruitgang te boeken, ook voor Vlaanderen.

Vlaanderen is goed voor 83 procent van de export. Meer en meer weten al die ministers dat ze interessantere contacten kunnen hebben met directe resultaten als ze dergelijke gesprekken hebben met Vlaanderen. Wat mij betreft, kan dat ook met het federale niveau. Daar heb ik niets op tegen. Maar godzijdank zijn er steeds meer landen die absoluut met Vlaanderen willen spreken, want 'daar hangt de klok'.

Over de Verenigde Naties spreek ik niet. Daar heb ik weinig inbreng of sturing in. Dat kunnen mijn collega's perfect aanpakken. De tijd is voorgoed voorbij, wat mij betreft, dat er onderschikking is, zoals u hebt gesuggereerd: eerst het federale en dan het Vlaamse. U hebt verwezen naar Birma of Myanmar, Libië enzovoort. Dat is de normale gang van zaken, ook in de toekomst. Het federale niveau zal zich daarnaar moeten richten, hopelijk goedschiks, maar als dat niet kan, kwaadschiks. Ik doe alles om dat ook te realiseren.

De heer Karim Van Overmeire: Mevrouw Brusseel, u pleit voor pragmatisme. Dat kan zo nu en dan wel eens van pas komen, maar het mag er niet toe leiden dat de andere partij daar misbruik van maakt om bij u binnen te breken. U stelt dat het federale niveau ten dienste staat van de deelstaten op het vlak van de economische diplomatie. In de praktijk zien we daar toch niet altijd even veel van. De minister-president heeft zelf het voorbeeld aangehaald van de ICBB. We hebben er heel lang op moeten aandringen. Nu is er eindelijk een vergadering geweest, maar de eerste en de meest duidelijke afspraak wordt niet gehonoreerd. We zullen erop moeten aandringen om die alsnog te honoreren.

Als u het hebt over de mannelijke benadering, mevrouw Brusseel, is het zo dat ik voor heel veel vrouwelijke collega's die aan politiek doen respect en achting heb, maar om nu te zeggen dat zij allemaal wars zijn van enige zin voor competitie en dat geen van die dames de eerste en de beste wil zijn, is toch een heel boude veronderstelling.

Mevrouw Ann Brusseel: Voorzitter, ik wil nog kort het woord vragen. Ik zei dat het niet gaat over wie de eerste is.

De voorzitter: Dat is tegen het reglement, mevrouw Brusseel. Ik heb het niet gemaakt, maar het reglement laat dat niet toe, sorry.

Mevrouw Ann Brusseel: Ja, oké, reglement, maar op basis van een reglement heb je geen discussie. (*Gelach*)

U verdraait nogmaals mijn woorden en dan mag ik niet antwoorden! Ik ben het gewoon niet eens met die manier van werken. U zegt dat u het moe bent om al uw energie daarin te steken. Dat kan ik me voorstellen, want het is teleurstellend dat de twee voorgaande ministers, voor de heer Reynders, die van uw partij waren, het ICBB ook niet hebben doen draaien. Dat is de grootste ellende.

De voorzitter: U hebt uw woordje gehad, mevrouw Brusseel.

Minister-president Kris Peeters: Het antwoord is: lopende zaken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Karim Van Overmeire tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de buitenlandse zending naar Marokko - 400 (2012-2013)

Vraag om uitleg van de heer Jan Roegiers tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de samenwerking tussen Vlaanderen en Marokko - 431 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Voorzitter, op 2 december 2012 is de minister-president met een delegatie van 45 bedrijven op een economische missie naar Marokko vertrokken. Marokko is een belangrijk land geworden. Na Zuid-Afrika is Marokko het tweede Afrikaans focusland voor de Vlaamse export van het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen (F.I.T.) geworden.

Marokko heeft dit vooral te danken aan de economische modernisering en aan de groei die het de voorbije jaren heeft gerealiseerd. F.I.T. ziet vooral mogelijkheden in de logistiek en in de bouw, maar ook in de voedingssector en in de sector van de hernieuwbare energie.

Marokko is momenteel al een belangrijke Vlaamse handelspartner. Vorig jaar bedroeg de Vlaamse uitvoer naar dat land 652 miljoen euro. Het ging vooral om minerale brandstoffen, machines en mechanische apparatuur, koperproducten, kunststoffen, ijzer en staal. De import vanuit Marokko liep in 2011 op tot 242 miljoen euro. Vlaanderen importeerde hoofdzakelijk grondstoffen, meststoffen en elektrische apparaten.

Op het programma van de zending stonden onder meer een bezoek aan de havenstad Tanger en aan de economische hoofdstad Casablanca. De minister-president heeft een fabriek van de Vlaamse brandstoftankproducent Petrotank geopend. F.I.T. heeft een samenwerkingsakkoord met het Marokkaans agentschap voor export gesloten.

Minister-president, tijdens de bespreking van beleidsbrief in deze commissie, ondertussen enkele weken geleden, hebt u gesteld dat de missie, naast een economische agenda, ook een politieke agenda had. U zou hierover meer informatie verstrekken als het programma vastlag. Ondertussen is in de pers bevestigd dat aan de missie een politiek gedeelte werd gekoppeld. Er waren in Rabat contacten met verschillende leden van de Marokkaanse regering.

Minister-president, kunt u toelichting geven bij de economische zending naar Marokko, onder meer met betrekking tot het programma en de contacten? Kunt u toelichting geven bij het samenwerkingsakkoord dat F.I.T. met het Marokkaans agentschap voor export heeft gesloten?

Hoe evalueert u het economisch handelsbeleid ten aanzien van dit focusland? Zijn er knelpunten die we nog uit de weg moeten ruimen? Zijn er opportuniteiten die we nog niet hebben aangeboord?

Welke politieke contacten stonden op de agenda? Welke gesprekspartners hebt u ontmoet? Welke thema's zijn aangekaart? Is de in deze commissie al enkele malen besproken problematiek van de visserijakkoorden in Rabat ter sprake gekomen? Wat hoopt u met deze contacten concreet te bereiken? Is voorzien in vervolgcities op de zending naar Marokko?

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Ik wil me met deze vraag om uitleg graag bij de heer Van Overmeire aansluiten. Hoewel ik een bredere scope wil hanteren, vind ik dat onze vragen perfect bij elkaar aansluiten.

Marokko is tijdens de vorige legislatuur een paar keer uitgebreid aan bod gekomen. Ik denk daarbij onder meer aan minister Bourgeois, toen bevoegd voor het buitenlands beleid, en aan de interventies van mevrouw Poleyn en mevrouw Smet.

Er was toen een hele evolutie aan de gang. Tijdens de voorgaande legislatuur was Marokko nog een partnerland voor ontwikkelingssamenwerking. Tijdens de vorige legislatuur is die focus terecht naar zuidelijk Afrika verschoven. Minister Bourgeois heeft toen verklaard dat enkel de lopende projecten en de projecten die verband houden met de genderproblematiek zouden worden voortgezet. Het was niet de bedoeling verder aan ontwikkelingssamenwerking te doen. De klemtoon werd naar het politiek-institutionele vlak verlegd.

De heer Van Overmeire heeft dit punt net al naar voren gebracht. Hij situeerde het wel vooral in de context van de Vlaamse Regering. Dat betekent dat we hoofdzakelijk bij de betrokken vakministers terechtkomen. Zij voeren elk een buitenlands beleid. Dat kan tot bepaalde inhoudelijke samenwerkingsvormen leiden.

Er waren in het verleden samenwerkingsvormen inzake cultuur en onderwijs. We zullen uiteraard nog wel andere mogelijkheden zien. Minister Bourgeois heeft in dit verband onder meer naar landbouw en naar internationale handel verwezen. Dat is het punt waarop we nu zijn beland. Volgens minister Bourgeois was een verdere samenwerking, bijvoorbeeld met betrekking tot landbouw en tot internationale handel, uiteraard niet uitgesloten.

Wat de verhoudingen met de Vlaamse Gemeenschap en met de Vlaamse Regering betreft, vind ik het belangrijk dat Marokko een enigszins bijzonder statuut heeft. Een van de redenen is dat in Vlaanderen een heel grote Marokkaanse gemeenschap aanwezig is. Die gemeenschap kan worden ingeschakeld om de doelen van de minister-president te bereiken.

Minister-president, mijn eerste vraag sluit aan bij de woorden van de heer Van Overmeire over de evaluatie van de missie van F.I.T. Daarna kom ik tot mijn eigenlijke specifieke vragen.

Wat is de stand van zaken van de internationale samenwerking tussen Vlaanderen en Marokko op politiek en op economisch vlak? Op welke wijze concretiseert de verschuiving van hulp naar economische samenwerking en naar ondersteuning op politiek-institutioneel vlak zich precies? Hoe evalueert u deze strategie?

Tot slot vraag ik me af hoever het proces in de richting van een volwaardige bilaterale relatie tussen Vlaanderen en Marokko staat. Hebt u tijdens uw verschillende politieke ontmoetingen ook thema's als de mensenrechten en de niet-discriminatie aangepakt? Zo ja, hoe zijn die gesprekken verlopen?

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Voorzitter, ik sluit me hier graag bij aan. We hebben in de pers kunnen lezen dat het op economisch vlak een heel geslaagde missie is geweest. Het antwoord op die vraag zal dus waarschijnlijk positief zijn.

Ik wil voor het verslag even vermelden dat de verwijzing van de heer Roegiers naar mevrouw Smet op Miet Smet slaat. Er zijn misschien mensen die dit niet meer weten. Zij heeft in de commissie vaak het woord genomen. Ze was ervan overtuigd dat er vanwege de belangrijke gemeenschap van mensen uit Marokko in ons land kansen waren die we moesten grijpen. Ik ben blij dat dit wordt voortgezet.

Indien ik me niet vergis, zijn er in het verleden ook al een aantal jeugdprojecten geweest. Het ging dan onder meer om projecten waarbij onze jeugdbewegingen in Marokko een jeugdwerking hielpen starten.

Intussen heeft minister Smet ook de ambitie om de bestaande beurzen en de internationale middelen in te zetten op de groeiemarkten. Ik weet niet of Onderwijs in Marokko initiatieven heeft gepland. Minister-president, hebt u daar zicht op?

Ik ben ook geïnteresseerd in het antwoord op de vraag hoe u de toekomstige bilaterale relatie tussen Vlaanderen en Marokko ziet.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, collega's, deze missie was, algemeen genomen, succesvol omdat de 45 bedrijven die meereisden allemaal positieve evaluaties hebben gemaakt. Persoonlijk was ik aangenaam verrast door het dynamisme dat bleek uit de politieke contacten en door de openheid en transparantie waarmee men op bepaalde vragen heeft geantwoord.

Marokko is voor Vlaanderen een belangrijk partnerland. Het is de vijfde Afrikaanse exportmarkt. In 2011 bedroeg de export naar Marokko 652 miljoen euro. Dat is 20,4 procent meer dan in 2010. 91 procent van de Belgische export naar Marokko is Vlaams. Van januari tot augustus 2012 kende de Vlaamse uitvoer naar Marokko een verdere groei en nam met 18,06 procent sterker toe dan in dezelfde periode van 2011, toen de groei 14,1 procent bedroeg.

We hadden een ruim en zwaar economisch programma, met bezoeken en werkvergaderingen met Vlaamse bedrijven en organisaties en hun Marokkaanse tegenhangers en Marokkaanse overheden. Die vergaderingen vonden plaats in Rabat, Casablanca en Tanger. 45 bedrijven hebben deelgenomen aan de bezoeken aan Rabat en Casablanca, 31 zijn meegereisd naar Tanger. Daar ging het nadrukkelijker over logistiek, waterzuivering, baggeren, hernieuwbare energie, bouw en machines.

Wij hadden ook werkvergaderingen met de havens van Casablanca en Tanger, met het Office d'Échanges, het Verbond van Belgische Ondernemingen (VBO) van Marokko, met het nationaal agentschap voor water en elektriciteit, met het agentschap voor fosfaten. Dat is in Marokko zeer indrukwekkend. Zij hebben de grootste fosfaatvoorraden van de hele wereld. Het waren allemaal zeer interessante contacten. Bepaalde bedrijven hadden al contacten en contracten, die dan werden voortgezet.

Zeer interessant was dat het de eerste keer was dat jonge Marokkaanse ondernemers deel uitmaakten van de zending. Het was zeer aangenaam en verrassend om vast te stellen dat die jonge mensen zich daar voorstelden als Vlaamse ondernemers van Marokkaanse afkomst. Met grote fierheid stelden zij er hun bedrijf voor aan ministers en andere organisaties in Marokko.

Er waren 120 individuele B2B's (business to business). Die leiden hopelijk allemaal tot contracten, maar u weet dat dit enige tijd vraagt. Het zeer dynamische en jonge Vlaamse bedrijf EcoNation heeft tijdens de zending een overeenkomst afgesloten met Aluminium du Maroc. Het gaat om van die zeer innovatieve lichtkoepels die je niet kapot kunt slaan – ik heb dat zelf ook geprobeerd. Deze koepels vangen het zonlicht op en hebben een zeer positief effect op de besparing van elektriciteit. EcoNation heeft nu in Marokko een eigen financieel model uitgewerkt. Ze leveren de koepels aan fabrieken en stellen voor om de investering terug te betalen met de minderovertrekking voor de elektriciteit.

Dat zijn allemaal zeer interessante en positieve ervaringen, die alleen maar de handelsrelatie met Marokko kunnen verbeteren en versterken.

Mijnheer Van Overmeire, met betrekking tot het samenwerkingsakkoord van F.I.T. met het Marokkaans agentschap voor export Maroc Export werd een 'memorandum of understanding' genegotieerd. De ondertekening stond op het programma. Er is dus een nauwe samenwerking tussen beide exportagentschappen met het oog op de versterking van de economische relatie tussen Vlaanderen en Marokko. Beide agentschappen zullen informatie

uitwisselen en elkaar ondersteunen wanneer zij een handelsmissie naar elkaars land organiseren. De officiële ondertekening heeft echter niet kunnen plaatsvinden omdat de managing director van het Marokkaanse agentschap onverwachts naar het buitenland moest. Hij had geen volmacht gegeven aan iemand anders. Het memorandum is dus niet ondertekend, maar wel gesloten. Het zal nu per koerier worden uitgewisseld. Het is allemaal afgerond, voor de foto zou het mooi zijn geweest indien het was ondertekend.

Een van de zaken die aan bod zijn gekomen, is de relatie tussen Marokko en Europa. Egypte, Jordanië, Marokko en Tunesië voeren momenteel onderhandelingen over de Comprehensive Free Trade Agreements. Men staat daar vrij positief tegenover.

Andere punten die we hebben besproken zijn de problematiek van de visserij en de Saharaproblematiek. Men was bereid om voor ons een bezoek te laten organiseren, met iemand die de nodige tekst en uitleg kon geven. Dat toont aan hoe open men daarop reageert. Zij weten dat ze nog veel werk moeten verrichten, en dat het een zorg is van het Europees Parlement – en ik heb eraan toegevoegd dat dat ook een zorg van dit parlement is – hoe dit verder wordt aangepakt.

Zij investeren in de Westelijke Sahara. Algerije is daar ook bij betrokken, en tot voor kort ook Kadhafi. Zij willen ook verdere stappen zetten inzake mensenrechten en willen daar in alle openheid verder over negotiëren, omdat zij met Europa tot een akkoord willen komen inzake de visserij. Zij zouden ons ook verdere informatie toesturen en nodigden ons uit om een bezoek te brengen aan de Westelijke Sahara, wat volgens hen een aantal Vlaamse parlementsleden al gedaan hadden in het verleden.

In oktober 2013 vindt de beurs Pollutec Maroc plaats. Dat is dan cleantech. Daar zullen F.I.T. en een aantal bedrijven opnieuw aan deelnemen. In november 2013 zal er een initiatief worden opgezet rond Marokkaanse aankopers en distributeurs die de beurs Big 5 in Dubai bezoeken. In de tussentijd zal het F.I.T.-kantoor in Casablanca uiteraard voor de nodige follow-up zorgen, zodat de missie voor zo veel mogelijk bedrijven in concrete contracten kan worden vertaald.

Marokko is voor F.I.T. ook een focusland voor dat deel van Afrika. Ook dat hebben we daar meegegeven, en dat werd er trouwens heel positief onthaald.

Dan kom ik tot het politieke luik. We hebben daar de premier gesproken, de minister van Buitenlandse Zaken en de minister bevoegd voor huisvesting, ruimtelijke ordening en stedenbeleid. Er stonden ook nog ontmoetingen met andere ministers op de agenda, maar ik heb begrepen dat als de Marokkaanse koning zijn ministers roept, zij altijd moeten komen. En blijkbaar had de koning toen een activiteit waarvoor hij een aantal ministers uit Rabat heeft gehaald. Ik heb daar akte van genomen. Maar goed, de premier, de minister van Buitenlandse Zaken en de minister bevoegd voor de huisvesting, de ruimtelijke ordening en het stedenbeleid zijn ook belangrijke personen.

We hebben het gehad over een aantal Europese dossiers, zoals het visserijakkoord tussen de EU en Marokko, met de problematiek van de Westelijke Sahara. Er is toen nog eens duidelijk gesteld dat het visserijakkoord voor hen een economisch dossier is, en geen politiek dossier. De problematiek van de Westelijke Sahara en Polisario is voor hen een probleem dat bij de VN moet worden besproken, en niet bij de EU. Ik geef het u maar mee.

Ook de Arabische Lente is aan bod gekomen. Marokko is op dat vlak, vergeleken met Tunesië, Libië en Egypte, bijna een oase van rust. De koning heeft de grondwet op een aantal punten aangepast. Totnogtoe zijn daar nog geen grote manifestaties geweest. Zij gaan er wel van uit dat er in de regio nog veel jaren van onrust en instabiliteit zullen volgen, weliswaar met verschillen tussen Tunesië, Libië en Egypte. Zij plaatsen Libië helemaal bovenaan qua instabiliteit, gevolgd door Egypte. Men verwacht dat Tunesië het snelst tot enige stabiliteit zou kunnen komen.

Wij hebben ook gesproken over de Grote Oorlog, waarin Marokko heeft meegevochten. Ze gaan ook de Flanders Fields Declaration ondertekenen.

Een heel interessant debat dat ook aan bod is gekomen, is de regionalisering. U weet dat de Marokkaanse koning de opdracht heeft gegeven om in Marokko een zekere regionalisering door te voeren. Men was door de berichten die men had gelezen in de kranten over Catalonië, Schotland en Vlaanderen, zeer geïnteresseerd in onze visie en onze ervaring. Ik heb aangeboden dat, als men experts nodig heeft over regionalisering, het geen probleem zou zijn om een vliegtuig vol te krijgen. *(Gelach)*

Men is er niet direct op ingegaan, maar dat kan nog komen. Ik heb ook niet gespecificeerd welke Boeing.

Er is ook gesproken met de minister bevoegd voor de huisvesting, de ruimtelijke ordening en het stadsbeleid. Voor de ondernemers is dat niet onbelangrijk, omdat er tegen 2014 400.000 nieuwe sociale woningen moeten worden gebouwd. Het is ook de ambitie om tegen 2020 het aantal jaarlijkse toeristen van 10 naar 20 miljoen op te trekken. Dat betekent dat er heel wat moet worden gebouwd.

U weet dat Christine Conix daar al actief is voor het uittekenen van een volledige stad. Waterleau is daar actief voor waterzuivering. Onze baggeraars zitten overal natuurlijk, maar ze zitten ook daar allebei, De Nul en DEME. Ik geef nog een voorbeeld van het dynamisme van onze ondernemingen. We zijn in Tanger Med geweest, een nieuwe haven die men daar heeft gebouwd. De omheining van die haven – en dat is heel wat omheining – is geleverd door een Vlaams bedrijf, waarover men trouwens heel tevreden was.

Toen ik daar zat, kreeg ik berichten dat hier de discussie over Daarkom de media had gehaald. Ik heb begrepen dat minister Schauvliege dat verder aanpakt.

De samenwerking op het vlak van onderwijs wordt verder bekeken. Er is een uitwisseling van leerkrachten en leerlingen in het twinningproject. Er is ook een subsidie vanuit Onderwijs, als ik me niet vergis. Heel wat van die ministers zelfs hebben hier gestudeerd.

In Marokko is zeer lang en wordt nog altijd zwaar gelobbyd door Frankrijk, voor de Franse bedrijven. Ook veel Spaanse bedrijven zijn er actief. Nu zijn er mensen die vanuit Spanje in Marokko gaan werken. Dat is een nieuw fenomeen door de situatie in Spanje.

Met hun knowhow en relaties zien onze bedrijven kansen in Marokko. België, en dan zeker het Franstalige deel, heeft heel wat historische contacten met Marokko. Men is zeer gelukkig dat er nu vanuit Vlaanderen wordt gesproken met Marokko. Men weet in het buitenland en in het bijzonder in Marokko heel goed hoe de economische situatie in België er uitziet. Men weet heel goed dat voor Marokko 91 procent van de export van België uit Vlaanderen komt. Men weet heel goed dat onze bedrijven state of the art zijn. Ze staan heel hoog aangeschreven. Het is fijn om dat vast te stellen en nog verder te kunnen stimuleren.

De heer Karim Van Overmeire: Ik dank u voor uw uitvoerig antwoord, minister-president. Ik heb slechts enkele opmerkingen. Heeft dat memorandum of understanding, dat dus nog getekend moet worden, enkel betrekking op toekomstige Vlaamse bezoeken aan Marokko en Marokkaanse bezoeken aan Vlaanderen? Ik zie wel de opvolging van het Vlaamse bezoek aan Marokko, maar zijn er ook Marokkaanse bezoeken aan Vlaanderen gepland?

De Marokkaanse stelling dat de visserij in de Westelijke Sahara een economisch dossier is, is goed gevonden. Het gebeurt vaak in dergelijke conflicten dat de betrokken mogendheid stelt dat het puur economisch is en voorstelt om het los te koppelen van het politieke. De essentie van het verhaal is natuurlijk dat het economische en het politieke op dit vlak zeer nauw met elkaar zijn verweven. Het economisch aspect is zelfs een instrument om op politiek vlak iets te doen bewegen. Ik ben er in elk geval geen voorstander van dit volledig los te koppelen.

Het is een goede zaak dat Marokko aan de Flanders Fields Declaration participeert.

Tot slot wil ik nog iets over die regionalisering zeggen. Ik herinner me nog dat België een land met vele facetten was. Het regionalisme was toen haast een exportproduct. Er zijn elders echter heel weinig afnemers gevonden die ons federalisme wilden overnemen. Ik neem aan dat de Marokkanen uit beleefdheid aandachtig hebben geluisterd. Voor zover ik hun geschiedenis en hun politieke instellingen ken, kan ik me echter niet voorstellen dat ze ook maar enige interesse zouden hebben om een zeer complex systeem, dat bij ons vaak tot allerlei blokkeringen leidt en dat zeker geen exportmodel vormt, over te nemen. Wat we in dit land beleven, heeft weinig met regionalisering te maken. Indien de Marokkanen ooit zouden regionaliseren, zouden ze misschien andere modellen dan ons land voor ogen houden.

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Minister-president, ik wil u op mijn beurt oprecht bedanken voor uw zeer uitgebreid antwoord. Ik heb nog een suggestie en een vraag.

Mijn suggestie gaat terug op wat mevrouw Smet tijdens de vorige legislatuur heeft gevraagd. Het leek haar toen nuttig overzichtsnota's te krijgen. Ik weet niet of dat nu het allerbelangrijkste is, maar de minister-president heeft een uitgebreid antwoord gegeven en ik heb de indruk dat de meeste commissieleden in dergelijke informatie geïnteresseerd zijn. Het zou dan ook een goed idee kunnen zijn thematische commissievergaderingen te houden. De minister-president moet zijn mening hierover maar te kennen geven. We moeten dit dan voor het overige tijdens de regeling van de werkzaamheden bespreken.

Tijdens die vergaderingen zouden de commissieleden en de minister-president van gedachten kunnen wisselen over elk van de landen waar we een bijzondere band mee hebben. Ik denk dan aan Zuid-Afrika en aan Marokko, maar eventueel ook aan Nederland en aan andere landen. We zouden dan een aantal politieke, economische en diplomatieke facetten aan bod kunnen brengen. Het is een suggestie. We moeten dat dan maar eens van naderbij bekijken.

Ik sluit me graag aan bij de opmerking van de heer Van Overmeire over de visserijproblematiek. Dit is uiteraard niet enkel een economisch dossier, het is op zijn minst een politiek-economisch dossier. Hierover is het meeste echter al gezegd.

Op een vlak ben ik een beetje op mijn honger gebleven. Ik wil hier dan ook nog eens uitdrukkelijk naar peilen. Minister-president, u hebt zich enigszins lyrisch uitgelaten over de Vlaamse ondernemers met een Marokkaanse achtergrond. U bent daar enthousiast over.

Mijn vraag sluit in feite aan bij wat ik daarstraks al heb gezegd. Kunnen we de gemeenschappen uit bepaalde migratielanden, in dit geval uit Marokko in het bijzonder, hier beter bij betrekken en in welke mate? Nu gaan enkel een paar ondernemers van Marokkaanse origine mee op missie. Op zich vinden we dat allemaal fijn. Er is natuurlijk veel meer dan enkel die paar Marokkaanse internationale ondernemers. Dit lijkt me echt een opportuniteit om die gemeenschap op een of andere manier bij het beleid te betrekken. Er is de jeugdsector, de culturele sector en de onderwijssector. Ook de landbouw en het buitenlands ondernemen zijn blijkbaar mogelijkheden.

Minister-president, ziet u zelf mogelijkheden om die gemeenschap hierbij te betrekken? Ik weet dat ik hier eigenlijk geen concrete vraag over heb gesteld, maar u bent er zelf ook niet dieper op ingegaan. Het zou me interesseren hier nog iets meer over te horen.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Van Overmeire, u weet dat een memorandum of understanding altijd zo breed mogelijk wordt geformuleerd. Ik ga ervan uit dat F.I.T. en het Marokkaans agentschap dit concreter zullen invullen. Volgens mij kan die invulling ruimer zijn dan enkel een uitwisseling waarbij wij naar ginder en zij naar hier reizen. Ik ga ervan uit dat de betrokken agentschappen dit concreter zullen invullen dan enkel het voorbeeld dat ik net heb aangehaald. Dit lijkt me bij 'the proof of the pudding' te horen. Ik laat dit aan F.I.T. en aan het agentschap in Marokko over. Volgens mij kan het onder meer om een uitwisseling

van gegevens gaan. Ook kunnen bedrijven die Marokko nog eens willen bezoeken, ter plekke op een goede manier worden begeleid.

Wat de Westelijke Sahara betreft, heb ik enkel het antwoord gegeven dat uit de transparantie van de besluitvorming is gebleken. Ik beweer niet dat het gemakkelijk is dit op te lossen. Er is meer aan de hand dan een loskoppeling.

Mijnheer Roegiers, ik ben bereid uw twee suggesties eens van naderbij te bekijken. Indien we met betrekking tot een paar landen overzichtsnota's zouden opstellen, zou dit tijdens een bepaalde periode kunnen worden opgevolgd. We moeten hier eens over nadenken. Het moet duidelijk zijn wat hiervan exact kan of moet worden verwacht.

Wat de Marokkaanse gemeenschap betreft, hebt u gelijk. Ik heb in Turkije dezelfde dynamiek gezien en dezelfde vragen gekregen. Vlaanderen beschikt over grote Turkse en Marokkaanse gemeenschappen. Dit specifiek instrument is interessant om de relatie met die twee landen verder uit te werken. We moeten nu proberen dit nog verder te concretiseren.

Ik heb in het verleden contacten gehad met Turkse en Marokkaanse ondernemersorganisaties die hier actief zijn. We moeten eens verder uitwerken hoe we naar die gemeenschap kunnen gaan. Het gaat dan om meer dan enkel het economische. Ik zal dat ter harte nemen en ik zal samen met mijn collega's onderzoeken hoe wij de Turkse en Marokkaanse gemeenschappen kunnen benaderen met dat idee.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

■